

Pædagogisk læreplan for Idrætsbørnegården Skratmosen 2020

Idrætsbørnegården Skratmosen – Friheds Alle 45A, 6400 Sønderborg – Tlf.: 88724285

idrætsbørnegården

SKR **TM** **SEN**

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Læsevejledning

I denne skabelon er teksten inddelt i 3 farver ud fra hvilken foranstaltning der står bag skrivelsen;

Tekst skrevet med **SORT** er foregivet af socialministeriet.

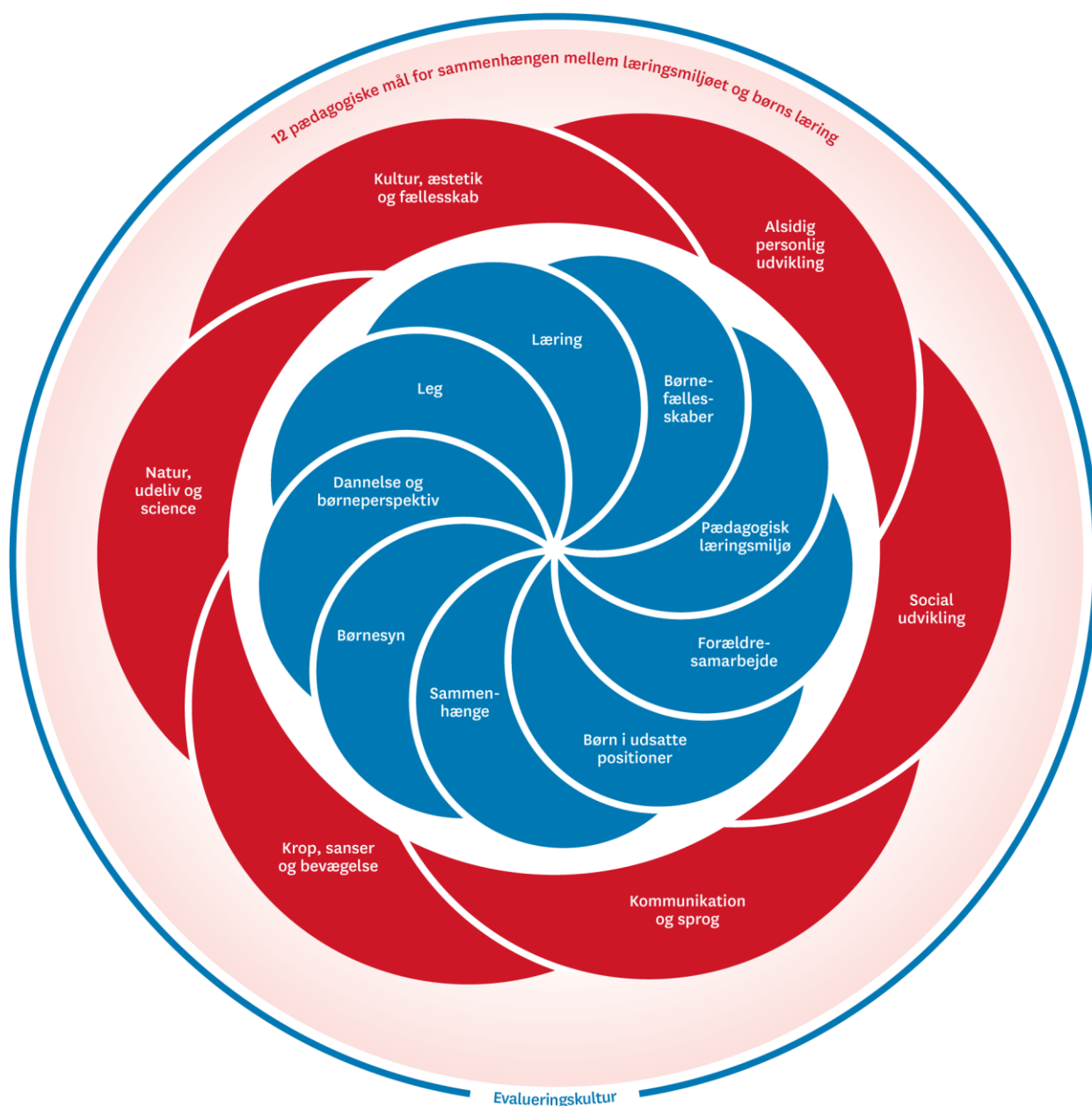
Tekst skrevet med **RØDT** er foregivet af Sønderborg City og er fælles for alle afdelinger.

Tekst skrevet med **BLÅT** er foregivet af Idrætsbørnegården Skratmosen.

Indholdsfortegnelse

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi?	4
Pædagogisk grundlag	7
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
Pædagogisk læringsmiljø	12
Samarbejde med forældre om børns læring	15
Børn i udsatte positioner	17
Sammenhæng og gode overgange	18
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	20
Inddragelse af lokalsamfundet	20
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	21
De seks læreplanstemaer	22
Alsidig personlig udvikling	22
Social udvikling	25
Kommunikation og sprog	27
Krop, sanser og bevægelse	29
Natur, udeliv og science	31
Kultur, æstetik og fællesskab	33
Evalueringskultur	35

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

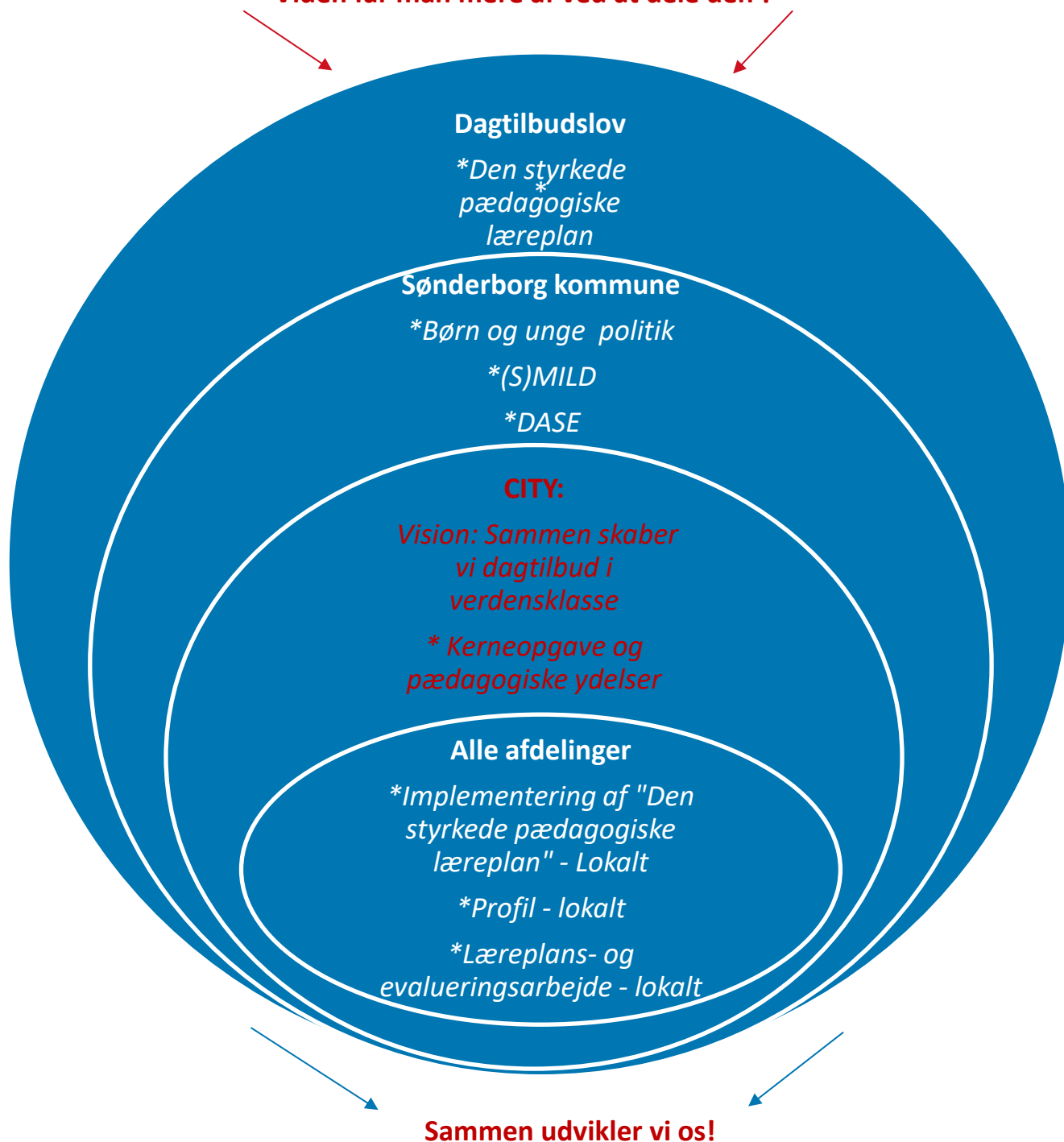

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende

pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Hvem er vi?

**Det er i fællesskaberne læring sker !
Viden får man mere af ved at dele den !**

***Se Sønderborg kommunes hjemmeside**

Dagtilbud Sønderborg City består af 15 afdelinger placeret i skoledistrikt: Ahlmann, Humlehøj, Sønderkov og Ulkebøl. Dagtilbud Sønderborg City har en mangfoldighed af familier der kommer fra forskellige boligområder med hver deres kulturelle baggrund.

Der er en bestyrelse i området, som består af forældre- og personalerepræsentanter fra alle afdelinger.

Dagtilbuddet er ledet af en dagtilbudsleder og en konstitueret souschef samt 13 daglige pædagogiske ledere. Denne ledelsesorganisering tager højde for kompleksiteten, i forskellige ledelsesforordringer i vore afdelinger, således at der både sikres sikker organisationsudvikling, pædagogfaglig udvikling og driftsudvikling.

Den styrkede pædagogiske læreplan målrettes i forhold til lokale udfordringer, hvor personalets styrker og kompetencer bringes i spil.

I Dagtilbud Sønderborg City, arbejder vi projektorganiseret i forhold til de godkendte politiske mål, samt egne indsatsområder på tværs af afdelingerne med en daglig pædagogisk leder som projektleder. Dette gør, at de pædagogiske ledere får mere tid til pædagogisk ledelse af kerneopgaven ude hos personale, børn og forældre. Vi har fokus på personalets kompetencer i forhold til vidensdeling og undervisning og muligheden for, at man som ansat i dagtilbuddet også bidrager med viden i de andre afdelinger. Dette er med til at udvikle Dagtilbud af høj kvalitet.

Dagtilbud Sønderborg City's vision: "Sammen skaber vi dagtilbud i verdensklasse"

Om Idrætsbørnegården Skratmosen

Idrætsbørnegården Skratmosen er beliggende på Friheds Alle 45A i Sønderborg City. Vi ligger tæt på strand, skov, by samt tæt på idrætskolen, som vi har et samarbejde med.

Vi er en aldersintegreret institution som huser to vuggestuegrupper; normeret til 20 børn og to børnehavegrupper; normeret til 42 børn. Der er fastansat 9 pædagoger, 2 pædagogiske assistenter, 2 pædagogmedhjælpere, 2 køkkenmedarbejdere og 1 Daglig pædagogisk leder.

Vi er ligeledes en uddannelsesinstitution og har derfor 1 stilling som er tiltænkt studerende fra UCSyd i Aabenraa.

Derudover har vi periodevis virksomhedspraktikanter og EGU elever ansat. Dette betragter vi som en stor rigdom, idet unge mennesker får mulighed for at afprøve sig selv og det pædagogiske fag, inden de beslutter sig for deres videre uddannelsesvej.

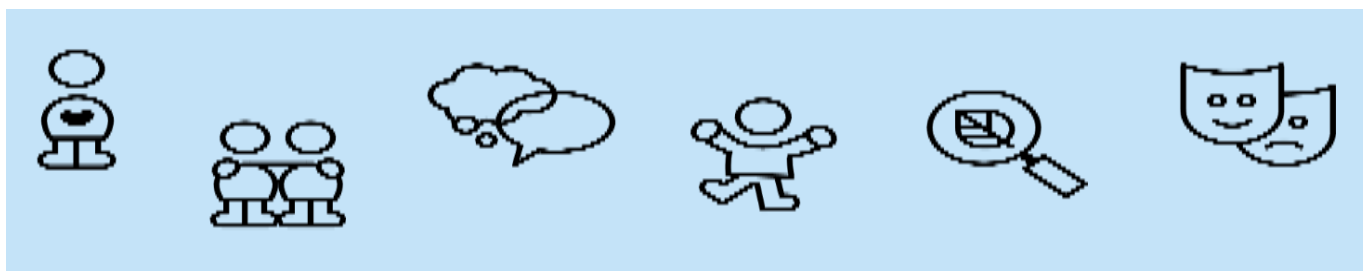
I 2006 blev Skratmosen certificeret til idrætsinstitution fra Peter Sabroe seminariet og Dansk idræts forbund. Personalet har derigennem – samt igennem løbende kursusforløb - tilegnet sig

kompetencer til udvikling af et fælles grundlag, med bevidsthed om pædagogisk idræt som metode i udviklingsarbejdet med børnene.

Pædagogisk idræt er en bevidst anvendelse af elementer fra idræt, leg og bevægelse, som indgår i den pædagogiske hverdag. Pædagogisk idræt er med til at udvikle børnenes kreativitet, handlekompetence, bevægelsesglæde, sprog og sociale kompetencer, via de fire idrætspædagogiske fokuspunkter: social-, fysisk-, psykisk, - og kognitiv idræt.

Pædagogisk idræt i praksis

Børn er i høj grad kropslige, emotionelle, sanselige og meningsøgende og – skabende. De lærer ved at bruge deres forskellige sanser, og tilegner sig erfaringer og viden gennem egne aktive handlinger. Deres følelsesmæssige og opmærksomhedsmæssige tilstand og de relationer børnene indgår i, har fundamental stor betydning for deres læring. Barnets fundamentale måde at lære på, nemlig det at være kropslig og sanselig tænker vi ind i vores hverdag, hvor aktiviteterne i høj grad lægger op til at barnet selv er aktiv, deltagende og bidragende til det fælles daglige liv og de opgaver der skal løses. Vi understøtter børnenes umiddelbare lyst til kropsligt at undersøge og udforske, giver plads og rum til fysisk udfoldelse enten i planlagte idrætsaktiviteter i institutionen, i naturen eller på idrætshøjskolen, eller i spontane aktiviteter der opstår når børn og voksne er bevidste om fysikkens betydning for velvære og trivsel. Vi understøtter børnenes motoriske initiativer, såsom at hoppe fra vindueskarm eller klatre i træer, og selvom dette kan lyde banalt, så kræver det faglig bevidsthed netop at støtte op om og give rum til initiativerne, fremfor at forbyde dem! Idrætsfaglighed er dermed en bevidst faglig tilgang til udvikling af børns helt fundamentale og naturlige måde at lære og udvikle sig på.

Pædagogisk grundlag

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Alle børn er forskellige og vi ser en værdi i hver og én. Det betyder, at vi tror på at alle har noget at bidrage med til fællesskabet uanset om det gælder de børneinitierede lege eller de pædagogiske planlagte aktiviteter. Især børnenes kropslige udfoldelser, forstås som en afgørende værdi for deres udvikling, trivsel og læring.

Hos Idrætsbørnegården er det b.la. legitimt at kravle på borde, vindueskarme, mælkekasser m.m. idet vores børnesyn bygger på en overbevisning om, at alle børn erfarer sig selv og sin omverden gennem kroppen. Vi støtter derfor børnene i deres naturlige kropslige udfoldelser frem for at begrænse dem heri.

Vores fællesskab har plads til at alle børn kan deltage ud fra barnets individuelle kompetencer. F.eks. har nogle børn brug for at være deltagende på et observerende plan, før de kan deltage aktivt i en aktivitet, imens andre har behov for det modsatte. Dette rummer vi igennem hele vores hverdag. Ydermere gør vi plads til de børneinitierede tiltag der måtte komme under de pædagogiske planlagte aktiviteter, hvorfor vores pædagogiske hverdag er dynamisk og hele tiden tilrettelægges efter de enkelte børns behov.

Vi værdsætter barnets forskellige kompetencer og dykker ned i barnets fantasi, perspektiver og viljelyst. Vi følger børnenes spor og det de er optagede af "her og nu" og planlægger dermed vores pædagogiske aktiviteter ud fra den børneinitierede leg og optagethed vi ser i hverdagen. Her understøtter vi barnets udvikling, læring og trivsel ved at "se", "høre" og anerkende barnet samtidigt med, at vi respekterer barnets egen individualitet og forståelse for omverdenen.

Dannelse og børneperspektiv

Barnets dannelse er afgørende for, hvordan barnet vil kunne begå sig socialt og i et samspil med andre i den globale verden.

Vi skaber rammerne for barnets dannelsesmiljø med afsæt i, at børnene lærer hvad de ser og ikke hvad de får at vide. Derfor går vi foran som rollemodeller, hvor vi viser børnene hvordan man sidder sammen omkring et bord og udviser gensidig respekt (*siger tak for mad, venter på hindanden, lytter til hinanden, taler sammen, rydder af bordet, dækker bord, hjælper hinanden, lære at spise med bestik m.m.*).

Som et vigtigt led i dannelsesprocessen inddrager vi børnene og deres perspektiver, gennem hele vores hverdag, da alle børn har brug for at mærke at de er en del af et fællesskab som medborgere og medmennesker. Det kan f.eks. komme til udtryk under pædagogiske planlagte aktiviteter, hvor børnene er med til at vælge, hvad der skal danses og synges, men også ved spisebordet, hvor børnene på eget initiativ lægger op til højtlesning og en god samtale med sin sidekammerat m.m.

Børnene har ligeledes rige muligheder for dannelse, idet vi er en integreret institution der lægger op til at børnene oftest er samlet på tværs af aldre, upågtet om de er fra vuggestuen eller børnehaven. Dette er med til at lære børnene, at give plads til hinanden, at respektere hinanden, at lytte til hinanden, hjælpe hinanden, rumme hinandens forskelligheder, samt gøre brug af hinandens forskellige kompetencer i det sociale fællesskab.

Leg

Vi sætter børnenes leg i højsædet, da legen har værdi i sig selv og er et vigtigt element i dagtilbud. Det er i legen at børnene får erfaringer med at kommunikere med omverdenen, at løse konflikter, at kunne sige fra, at lære hvor ens egne grænser går, at lytte til de andres modspil og ideer til legen.

Her er det vigtigt for os, at lære børnene at alle børn er lige vigtige bidragere i legen og at de skal huske hinanden heri. Derfor støtter vi børnene i deres leg og forsøger herigennem at give dem rige muligheder for at udvikle sig i et fællesskab med andre, hvor der både vil opstå glæde, frustrationer, kammeratskab og konflikter. Her er det vores opgave at guide børnene i deres videre færd, så de med tiden selv kan løse deres konflikter på egen hånd ude i den globale verden. Dette gør vi bl.a. ved at sætte ord på og respektere barnets følelser og handlinger, være nysgerrige på barnets perspektiv, stille opklarende spørgsmål samt guide barnet igennem situationen m.m.

Vi går på opdagelse i børnenes lege og udvikler herpå. F.eks. hvis de i en periode er optagede af krible krable dyr, støtter vi op omkring deres egen initierede leg, samtidig med at vi gør det til en

del af vores pædagogiske planlagte aktiviteter, hvor børnene vil få rige muligheder for at udvikle sig på deres krible krable viden.

Dagtilbuddet er et stort fællesskab, hvorfor der også er behov for at vi ind imellem sætter rammerne for legen, for at skabe ro, fordybelse, nærvær og relationsopbyggelse. Her bruger vi bl.a. de blå måtter i børnehavens fællesrum, gangen i vuggestuen, wellnessrummet m.m. Rummene og måtterne indikerer afgrænsede legeområder med legetøj udvalgt af voksne, så børnene på den måde kun skal forholde sig til én leg af gangen. Endvidere bruges vores tumlerum flittigt af både børnehaven såvel som vuggestuen. Her kan børnene fra vuggestuen frit boltre sig under opsyn, hvor den voksnes rolle her er at vise børnene, hvordan redskaberne kan bruges og støtte dem heri. Børnehavebørnene kan få lov at være derinde alene i små grupper uden de voksnes tilstedeværelse. Her har børnene mulighed for at skabe deres eget ansvar og demokrati omkring deres leg.

Læring

Da vi er en idrætscertificeret institution, følger vi børnenes naturlige, kropslige initiativer gennem hele vores hverdag. Dette skaber bevægelsesglæde for børnene og sætter rammerne for børnenes læring, da alle børn lærer gennem deres krop. Kroppen er vores største sanseapparat når det kommer til at lære sig selv og sin omverden at kende.

Udover at følge børnene i deres egne kropslige initiativer, sætter vi også rammerne for forskellige bevægelsesaktiviteter. Her får børnene rige muligheder for at udvikle på deres grundbevægelser såsom at kravle, hive, krybe, trille, løfte etc. Bevægelsesaktiviteterne kan f.eks. ske ude i naturen, hvor vi løber, triller, klatrer m.m. op og ned af bakker og skrænter eller i sandet på stranden. Derudover gør vi også meget brug af vores motorikredskaber, hvor vi eller børnene laver forskellige motorikbaner.

Vi arbejder hver dag i små grupper, da det skaber mere plads til fordybelse og læring. De pædagogiske aktiviteter heri varierer alt efter hvilket læreplanstema vi skal i gang med samt hvad børnene er optagede af. Disse aktiviteter bliver altid planlagt ud fra børnegruppens kompetencer, virkelyst, udvikling og alder. Sideløbende har vi motorik- og sproggrupper med de børn der måtte have brug for dette.

To gange ugentligt samles de ældste børn fra vuggestuen samt de yngste børn fra børnehaven med velkendte tilknyttede voksne. Her laver de sammen nogle pædagogisk planlagte aktiviteter som er med til at skabe rigere muligheder for læring hos både børnene fra vuggestuen såvel som børnene fra børnehaven.

Børnefællesskaber

Børnefællesskaber er et socialt og kulturelt fællesskab, hvor børnene skal lære de forskellige spilleregler der finder sted i samvær med andre. Herigennem danner de sig også nogle erfaringer i forhold til de forskellige spilleregler der finder sted ud fra den arena/eller situation de befinder sig i. *Hvordan leger man med køkkenting kontra ridderborgen? Hvordan leger vi indenfor kontra udenfor? Hvad er okay at gøre når jeg leger med de her to frem for dem jeg plejer at lege med?* Børnene lærer b.la. at danne relationer, skabe samhørighed, udvise empati og løse konflikter. Børn deltager i fællesskabet på forskellige måder og disse måder kan ligeså hurtigt gå fra observerende deltagende til synligt deltagende. Det betyder at nogle gange deltager barnet ved at kigge på, for så derefter at være aktiv deltagende i fællesskabet.

Opdragelse og dannelse er to afgørende elementer for, hvordan barnet deltager i et børnefællesskab og kan (ved negativ vending) ligeledes være grunden til at nogle børn ikke kan finde ud af at deltage i børnefællesskabet på en hensigtsmæssig måde for sig selv og andre.

Alle børn bliver inkluderet – også på tværs. Vi ser os selv som ét hus, hvor vi to gange dagligt samles som vuggestue og børnehave, hvor vi bliver til et stort fællesskab. Her lærer børnene at begå sig blandt hinanden og i forskellige aldersgrupper. De hjælper hinanden, efterligner hinanden etc. Dette skaber tryghed for barnets generelle væren i hele huset samt alle voksne heri. Ligesom det skaber en kultur og et fællesskab iblandt forældrene fra både vuggestuen og børnehaven, et fællesskab, hvor vi alle vil hinanden.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Fælles for hele huset

- Vi udviser gåpåmod, engagement og bevægelsesglæde i børneinitierede lege såvel som i de pædagogisk planlagte aktiviteter.
- Vi skaber ”rum-i-rummet” som sætter rammerne for legen og de pædagogisk planlagte aktiviteter. Det kan f.eks. være en pædagog som sætter sig midt på græsplænen med en gruppe børn og begynder at læse højt. Det kan også være arenaen der bliver brugt til at lave børneyoga. Her skabes derfor ofte læringsrum i et ”rum” som normalt bruges til andet leg.
- Vi har sideløbende sprog- og motorikgrupper.
- Vi arbejder altid med kroppen som centrum idet vi ved, at børnene lærer igennem kroppen. F.eks. når vi skal lære en ny sang, så skal der bevægelse på. Når vi øver nye ord i form af figurer får børnene figurerne i hænderne m.m. --> Børn husker med kroppen.
- Vi bruger naturen og nærmiljøet dvs. legepladserne, biblioteket, skoven, stranden og byen. Her snakker vi om det, vi kan se vi er omgivet af f.eks. naturen samt udfordrer os selv motorisk.
- Vi giver plads til at børnene kan udfolde sig kropsligt idet børnene lærer igennem kroppen. I stedet for at begrænse børnene støtter vi op omkring bevægelsen. Det be-

tyder at de hos os b.la. gerne må stå/sidde i vindueskarme, på bordene og mælkekanisterne. Vi fremsætter ligeledes motorikbaner i samarbejde med børnene som de kan udfordre sig selv på.

- Gennem piktogrammer visualiserer vi dagens struktur for børnene og taler herom. Piktogrammerne er lavet med billeder som er taget i eget hus og giver anledning til gode snakke.
- Vi arbejder i små grupper som er sammensat ud fra nøje pædagogiske overvejelser såsom børnenes relationer til hinanden, deres kompetencer, alder m.m. De små grupper skaber rige muligheder for, at børnene kan fordybe sig og være nærværende. Dette bidrager til større muligheder for læring.

Børnehaven

- Vi går på opdagelse og udvikler på det som børnene i forvejen er optagede af. Hvis de f.eks. er optagede af pirater, så bygger vi videre på dette tema med fokus på læring. Hvad er pirater? Hvordan ser de ud? Hvordan kan man lave et piratskib? Ligesom vi her f.eks. inddrager digitale medier som f.eks. en Ipad, hvor børnene selv kan lave en skattejagt ved hjælp af en puslespils app, hvor de tager billeder af det der skal findes.
- Børnene er med til at skabe mange læringsmiljøer, det kan f.eks. være at de på egen hånd skaber et krible krable miljø inde på legepladsens skovområde, at de tager bøger med ind i cykelskuret, at de skaber en dukkekrog midt i et rum m.m.
- Vi tager på cykelture, de yngste sidder i cykelvogne og de ældste lærer at cykle selv på egen cykel.
- Hvert efterår tager de ældste børn på koloni, hvor de sammen med velkendt personale, overnatter i 2 døgn. Børnene inddrages allerede i planlægningen og forberedelserne af denne tur og er dermed med til at vælge, hvad de skal have at spise, hvad der skal pakkes, hvilke aktiviteter der skal finde sted etc. På denne tur lærer børnene sig selv og sin omverden bedre at kende, da børnene her får mulighed for at opleve nye måder at være sammen på.

Vuggestuen

- Vi sætter ord på vores egne samt børnenes følelser og handlinger da dette bidrager til at barnet danner egne erfaringer med sig selv og sin omverdenen og ikke mindst sproget.
- På legepladsen har vi hegns som hele tiden er tilgængeligt og klar til at sætte op, hvis vi også her vil bruge legepladsen i små afgrænsede grupper.
- Vi arbejder i små grupper med plads og tid til fordybelse. Her deler vi os op på legepladsen, på en af vores gange, i tumlerummet, med børnehaven eller i vores egne grupperum.
- Vi bruger vores cykelvogne til ture ud af huset, for at skabe læring om andre måder at komme ud i naturen på.
- Vi skaber mulighed for læring under puslestunden. Her har vi billeder af forskellige dyr vi kan tale om. Derudover synger vi med børnene og/eller giver massage på puslebordet, som er med til at skabe mulighed for at barnet kan lære mere om sig selv og sin egen krop.
- Som rollemodeller viser vi børnene, hvordan man taler til hinanden, hvordan man spiser, hvordan man beder om mere mad, hvordan man leger med legetøjet f.eks. Lego kan bruges til at bygge med, legekøkkenet kan man bruge til at lave mad med, bilerne er til at køre med, gaflen er til at stikke i maden med etc.
- Vi er ofte sammen med børnehaven, hvor børnene lærer de sociale spilleregler i en anden arena end vuggestuen. Her har en personale fra vuggestuen samt en fra børnehaven sammensat en pædagogisk aktivitet som strækker sig til den samlede børnegruppe.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi arbejder med at styrke indsatsen omkring børns trivsel, udvikling og læring og hvis et barn er i vanskeligheder, så har de voksne ansvaret.

Som en del af indsatsen trivselsvurderes alle børn i alderen 0-6 år 2 gange årligt, samt sprogvurderes ca. en gang årligt fra de er 3 år. Vi har fokus på sundhed, læring og trivsel og arbejder målrettet, systematisk og tværfagligt med at styrke barnets trivsel ved at sætte ind på et tidligt tidspunkt, når et barn er udfordret.

Til dokumentation af de pædagogiske tiltag og indsatser i anvendes IT-plattformen Hjernen og Hjertet. Hjernen og Hjertet er en digital platform, der samler pædagogiske redskaber og dokumentation samt de redskaber, som inviterer til et forældresamarbejde omkring barnets og børnegruppens trivsel, udvikling og læring. Her kan bruges en dialogprofil.

- Sprogvurdering
- Trivselsvurdering
- Dialogvurdering

Trivselsvurderingen skal være med til at styrke dit barns trivsel, læring og udvikling på et så tidligt tidspunkt som muligt, ved at holde fokus på inkluderende miljøer og barnets ressourcer.

Forældre er den vigtigste ressource i barnets liv og vil blive inddraget som samarbejdspartner, når det handler om dit barns udvikling og trivsel.

Der afholdes forældresamtaler ud fra et individuelt behov. Samtalerne tager udgangspunkt i barnets trivsel hjemme og i institutionen / dagplejen.

Forældreinvolvering

Forskning peger på, at forældrenes involvering i arbejdet med børnenes udvikling er helt afgørende for at læring kan lykkes.

Med udgangspunkt i forskning er det vigtigt for os, at skabe en kultur og en bevidsthed om, at se alle forældre som ressourcer og deres bidrag og perspektiver som afgørende faktorer for barnets udvikling, læring og trivsel.

I arbejdet med forældreinvolvering ønsker vi i en proces, at gå fra samarbejde til involvering.

- ✚ Vi ønsker at skabe læringsrum, hvor forældrene inddrages.
- ✚ Vi ønsker at etablere praksislæringsforløb, hvor forældrene får mulighed for at opleve udviklingsarbejdet med barnet.
- ✚ Vi ønsker at åbne op for forældrenes deltagelse i den pædagogiske praksis.
- ✚ Vi ønsker at inddrage forældrenes bidrag, initiativer og ideer i den pædagogiske praksis, til gavn for barnets trivsel, udvikling og læring.
- ✚ Vi ønsker at de daglige dialoger om barnet og barnets udvikling skaber grobund for involvering og gensidig forpligtelse.

Hvilke tegn ser vi på, at forældreinvolvering foregår i praksis?

- ✚ Leder og medarbejdere kan rumme – og inddrage forældrenes perspektiver i arbejdet.
- ✚ Forældre vil opleve at deres bidrag vil blive positionerede som betydningsfulde og inddraget i praksis.
- ✚ Forældre bidrager med initiativer og ideer, og ser deres bidrag som betydningsfulde for barnets udvikling og trivsel.
- ✚ Tiltagene afspejler sig i øget trivsel og læring for barnet.

Følgende er eksempler på både eksisterende- og nye tiltag.

Tiltagene er at forstå dynamisk, hvilket vil sige, at vi, med afsæt i evalueringerne, samt nye tanker, løbende justerer tiltagene.

- Åben-uge for forældre, hvor forældrene får mulighed for at deltage i hverdagen
- Inddragelse af forældre i projekt-ugerne "Internationale uger" –f.eks med fortællinger om eget land, kultur m.m.
- Aktiv deltagelse i husets traditioner, sommerfest, julearrangement, working –coffee m.m.
- Forældremøder hvor forældrene bidrager med tanker og ideer til kvalificering af den pædagogiske hverdag
- Prøvehandling – hvor nye tiltag afprøves – som f.eks. at forældrene kan være en del af deres barns indkøring i institutionen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Område Sønderborg City

Definiton:

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn fra familier med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet. At være i en udsat position er dynamisk og kontekstbestemt.

Vi har øje på barnets ressourcer og kompetencer og lægger vægt på relation mellem barn-barn, barn – voksen. Alle har brug for at blive mødt med positive forventninger.

Når et barn har brug for noget ekstra i forhold til trivsel, udvikling og læring vil vi i samarbejde med forældrene udarbejde en handleplan. Der vil være mulighed for at inddrage eksterne samarbejdspartnere, der kan være med til at understøtte de givne tiltag der skal til, for at barnet trives og udvikles.

Vi har alle et ansvar for at bidrage til inklusion af børn i udsatte positioner. Der skal skabes mulighed for, at barnet kan deltage i de fællesskaber der er - og opstår i vores institution. Vi tager denne opgave meget seriøst og bestræber os på, at skabe de nødvendige pædagogiske rammer og tiltag, så barnet kan trives og udvikle sig. Forældrene vil altid være inddraget i drøftelsen af forskellige muligheder og tiltag i forbindelse med barnets udvikling og trivsel.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vores læringsmiljøer bliver praktiseret ud fra en overbevisning om, at alle børn skal have mulighed for at deltage upåagtet om det er i de børneinitierede lege eller i de pædagogiske aktiviteter.

Vi arbejder i små grupper som sjældent er aldersopdelte, idet alderen ikke bør være et afgørende kriterie for sammensætningen af en gruppe. I stedet kigger vi på det enkelte barns ressourcer, kompetencer, virkelyst m.m. da vi mener at alle børn har noget at bidrage med, hvis de er i det rigtige læringsmiljø. Derudover er vores grupper dynamiske idet vi hele tiden kigger på, hvad det enkelte barn har brug for, på den måde tilpasser vi hele tiden vores praksis rundt om det enkelte barn.

Vores aktiviteter forløber sig med et læreplanstema over en længere periode, hvor vi gentager vores forløb dagligt. Dette bidrager til at børnene får rigere muligheder for at lære i fællesskaberne.

Ud over vores mange indendørs læringsrum har vi ligeledes rige muligheder for at skærme vores grupper på legepladsen i form af hegn eller bånd, så børnene kun skal forholde sig til deres gruppe, hvis der er behov for dette.

Sammenhæng og gode overgange

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø så der skabes gode overgange, herunder brobygning fra børnehave til skole?

Når børn oplever en god overgang fra dagplejen / vuggestue til børnehave og børnehave til SFO / skole, gavner det deres læring og trivsel i overgangsperioden og i opstarten, derfor arbejder alle afdelinger i dagtilbud og skoler i Sønderborg City sammen om at sikre en tryk og sammenhængende overgang for børnene.

Barnets perspektiv: Hvis du vil lære mig noget, må du først lære mig at kende.

Forskning peger på, at forældrenes involvering i arbejdet med børnenes udvikling er helt afgørende for at læring lykkes, derfor har vi i Brobygningen også sat fokus på, at forældrene involveres.

Brobygning – dagpleje / vuggestue til børnehave.

Brobygningen mellem dagpleje/vuggestue og børnehaven bygger på kendskab og tryghed.

- Alle dagplejere og vuggestuebørn kommer løbende på besøg i børnehaven, for at blive trygge ved at være i børnehavens omgivelser.
- Når børn har fået tilbudt en børnehaveplads er der gensidig besøg i børnehave og i dagplejen (legestuen), hvor pædagogen lærer barnet at kende i deres vante omgivelser og i de nye.

Brobygning fra børnehave til skole

Der etableres brobygningsdage for kommende skolebørn, som foregår på skolerne i marts og april måned, hvor børn der skal gå på samme skole lærer hinanden og de voksne fra SFO/skole at kende. Nye relationer skabes blandt børn og voksne, ved at der igangsættes lege der understøtter læringsfællesskaberne både inde og ude. Det er med til skabe en tryghed, når de starter i SFO/skole.

Brobygningen imellem vuggestuen og børnehaven er rigtig vigtig for os, og vi iværksætter derfor forløb op mod børnehavestart, hvor børnene sammen med trygge voksne fra vuggestuen deltager i børnehavens hverdag.

Vuggestuen og børnehaven planlægger i fælleskab, og har fokus på udviklende læringsmiljø, der skaber mulighed for nye relationer og venskaber, således at overgangen opleves trygt for det lille barn.

Ligeledes involveres forældrene i den gode overgang, idet de inviteres til en overgangssamtale op mod børnehavestart, hvor vuggestuen og børnehaven, i fælleskab med forældrene, deler viden om det lille barn og aftaler hvordan den konkrete opstart skal være.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har et samarbejde med idrætshøjsskolen som både vuggestuen og børnehaven booker sig ind på gennem længere forløb. Her har børnene mulighed for at skabe sig nogle kropslige erfaringer omkring idræt og bevægelsesglæde i en idrætshal.

Derudover har vi et samarbejde med biblioteket, hvor vi booker os ind på højtlesning, fortællinger, udstillinger eller tager på besøg og kigger /låner bøger samt leger.

Vi har løbende et samarbejde med naturskolen, hvor vi booker os ind på forskellige projekter. Blandt andet har børnehaven ofte lejet naturskolen en uge af gangen, hvor børnene er blevet afleveret og hentet derude hver dag.

Ydermere gør vi oftest brug af vores nærmiljø som består af skov, strand, mark og byens legepladser, ligesom vi ofte tager på cykeltur ud i lokalsamfundet. De ældste børn cykler på deres egne cykler, mens de yngste kan sidde i vores cykelvogne.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi er opmærksomme på at opdele os i mindre grupper. Grupperne er dynamiske idet vi sammen sætter grupperne ud fra et ønske om, at integrere børnemiljøet ind i det pædagogiske læringsmiljø. Derfor er de pædagogiske tilrettelagte aktiviteter ofte planlagt ud fra det vi opfanger i børnemiljøet, hvad er børnene optagede af? Vi gør os tanker omkring, hvad vi vil med en aktivitet med fokus på f.eks. de vilde kropslige lege eller de mere stille lege med plads til fordybelse. Ligeledes gør vi os tanker omkring hvad ”rummet” skal kunne rumme for at være tilpasset den givne aktivitet samt børnegruppen.

Et eksempel herpå er vores cykelskur, som pt er lavet om til et grupperum. Her har vi på forhånd gjort os tanker omkring, hvilken stemning rummet skal kunne bidrage til via æstetiske udtryk. Derfor er rummet lavet til en mørk hule, med hyggelige lyskæder som inviterer børnene til et magisk univers --> et univers man skal inviteres ind i af en voksen.

Vi giver plads til forskellige deltagelsesformer, nogle børn har brug for at kigge på, imens andre er direkte aktive i aktiviteten fra start. Derfor er vi også rollemønstre som vejleder børnene med vores egne kroppe, vitalitet og sprog. Vi guider og understøtter børnene i, hvordan vi alle, på trods af vores forskellighed, er lige meget værd og har ret til at blive set og hørt i fællesskabet.

Ydermere er husets rum helt bevidst ikke kategoriseret ud fra, hvorvidt det er dukkekrog, bil krog, Lego krog etc. I stedet har vi store, hvide og blanke rum som kan forvandles til lige netop det, børnene er optaget af i situationen. Det betyder derfor, at børnene er med til at skabe ”rum i rummet”. Dette kan for eksempel ske ved hjælp af store blå måtter som lægges der hvor børnenes leg er i gang og dermed indikerer rammen for deres leg. Vi har dog et wellnessrummet laver vi fodbad, massage og afslapning, samtidig med at rummet igen her kan forvandles til en stor bilbane. Vi bliver dermed ikke begrænset af rummene, men giver rige muligheder for at børnemiljøet kan blomstre på børnenes præmisser inden for de pædagogiske rammer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Fælles for hele huset:

- Vi møder alle børn med respekt, anerkendelse, nærvær og med forståelse for deres egen oplevelsesverden.
- Vi går på opdagelse i børnenes leg, mestringer, udfordringer, konflikter, løsninger m.m.
- Vi støtter barnet i dets følelser og handlinger ved at sætte ord på dem, for at hjælpe dem med at skabe en større forståelse for dem selv og deres omverden. *"Jeg kan se, at du er glad når du hopper i vandpytter", "Jeg kan se at du bliver ked af det", "Hov, jeg så lige at du blev så vred, at du kom til at slå", "det ser ikke ud til at du har lyst til at være hunden"* etc. Når vi sætter ord på følelser og handlinger, forsøger vi samtidig at hjælpe børnene på vej til at takle de udfordringer der kan komme; *"Hvis du ikke har lyst til at være hunden, så prøv at sige til de andre at du hellere vil være..."*, *"det er okay, hvis du ikke vil lege med dem, men de bliver kede af det når du slår. Prøv i stedet at sige til dem at du ikke har lyst til at lege lige nu"*.
- I Vuggestuen sætter personalet ligeledes ord på egne følelser og handlinger for at styrke barnets alsidige personlig udvikling; *"Du peger på mælken, du vil gerne bede om mere mælk", "Jeg går lige ud og henter en kop", "Jeg sætter mig lige her", "Nu hopper jeg"*.
- Vi samtaler med børnene om, hvordan man agerer hensigtsmæssigt i et fællesskab både under leg, forventninger og de krav de møder i vores hverdag.
- Vi har forventninger til børnene samt stiller krav til dem, på den måde viser vi barnet at deres bidragelse til fællesskabet og egen udvikling er værdifuldt. Herunder har vi fokus på at udvikle barnets selvhjulpenhed, hvor vi støtter barnet i at lære at tage sit tøj af og på selv, at spise selv, vaske hænder, at kunne spørge om man må være med i en leg m.m.
- Vi inddrager barnet i hverdagens gøremål; dække bord, fylde vaskemaskinen med vasketøj, vente på tur, rydde op, tømme opvaskemaskine m.m.
- Vi sætter en ære i at sige godmorgen til alle børn og forældre, når de møder ind. Herunder synger vi godmorgen sangen under samling, hvor vi sætter navn på hvert enkelt barn. Dette er med til at børnene føler sig set og værdifulde i det fællesskab vi er i.
- I den børneinitierede leg, lærer børnene, hvor deres egen grænse går, at lytte til de andre, at gå på kompromis, at komme med ideer og dermed danne sig nogle erfaringer omkring, hvordan man begår sig socialt.
- Når vi arbejder med læreplanstemaerne har vi altid fokus på at bringe kroppen i spil, idet vi ved at kroppen husker og at børnene gennem kropslige udfoldelser får størst mulige erfaringer med sig selv og sin omverden. Et eksempel herpå kan være natur og naturfænomener; Her leger vi mariehøne-tik, at sno sig som regnorme, at flyve som fugle, at rulle sig sammen som bænkebidere, at hoppe som frøer m.m. på den måde får de læringen indlejret via kroppen. Et andet eksempel kan være sprog og kommunikation; Her øver vi b.la. forholdsord ved

hjælp af mælkekasser, hvor børnene kropsligt skal stille sig oven, under, bagved, foran og ved siden af kasserne.

- Når vi er på idrætshøjsskolen, bruger børnene de mange spejle til at undersøge dem selv nærmere; Hvordan ser det ud når man hopper, smiler, griner, er vred, løber, kravler m.m.
- Vi arbejder i små grupper, som er sammensat med ønsket om, at hvert enkelt barn kan udvikle på egne potentialer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Fælles for hele huset

Helt grundlæggende, hjælper vi alle børn med at være en del af et fællesskab ud fra hvert enkelt barns kompetencer og behov. Det er vores kerneopgave at alle børnene føler sig værdifulde og indgår i et fællesskab.

- 2 gange om ugen samles de ældste fra vuggestuen sammen med de yngste fra børnehaven i pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Dette er med til at skabe en glidende overgang fra vuggestue til børnehave, idet børnene her på forhånd har dannet sig nogle relationer.
- Vores egen skratmosesang er en bevægelsessang der lægger op til socialt samvær. Her skal børnene blandt andet holde i hånd, danse sammen, hoppe sammen og kramme hinanden.

Vuggestuen

- Vi sætter ord på "det vi kan se" hos de yngste, idet de endnu ikke selv kan sætte ord på egne følelser og handlinger; *"Se nu blev hun ked af det, fordi du tog hendes bil. Kan du give den tilbage igen?" "Jeg kan se at du rigtig gerne vil lege med hende, men hun bliver ked af det når du hiver i hende" "du kører ind i ham, prøv at køre udenom" "du griner, jeg kan se at du synes han er sjov"*.
- Vi arbejder i små grupper, hvor børnene uforstyrret kan fordybe sig i leg og nærvær med hinanden.
- Ved hjælp af spejlet på enten badeværelset eller idrætshøjskolen taler vi med børnene om, hvordan de ser ud når de er glade, sure, kede af det m.m.
- Vi læser højt, hvor vi taler om billederne.
- Vi synger sange, hvor alle børnenes navne indgår. F.eks. Drala sangen, hvor vi i stedet bruger det enkelte barns navn.

Børnehaven

- Vi støtter op omkring børnenes leg og hjælper dem med at være vedholdende heri. F.eks. Hvis børnene er i gang med puslespil får de at vide at de skal gøre det færdigt inden de går i gang med noget andet. Vi hjælper børnene med selv at sætte ord på deres behov i legene; *"Jeg kan se at du har kigget over på pigerne længe, prøv at gå hen og spørg om du må være med" eller "jeg vil rigtig gerne gå med dig hen og spørge om du må være med i legen"*. Vi griber situationerne an ud fra det pågældende barns behov og ressourcer.
- Vi arbejder i små grupper som er sammensat ud fra hvert enkelt barns ressourcer og relationer frem for alder. Dette skaber udviklingsfremmende grupper som giver plads til alle børns forskelligheder og ressourcer, hvor børnene lærer at indgå i et fællesskab med store og små samt deltage i demokratiske beslutningsprocesser; hvad skal vi lege? Hvordan finder vi dyrenes mad? Hvem skal være mariehønen? m.m.
- Vi igangsætter lege; f.eks. banke banke bøf, som børnene senere starter op selv ude på legepladsen. Vi giver dermed børnene redskaber og ideer til selv at kunne få en sjov leg i gang.
- Vi går ind i konflikterne sammen med børnene; Her taler vi om, hvad de kan gøre når nogle bliver kede af det, hvordan det føles når man ikke må være med i en leg m.m.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Fælles for hele huset

- Personalet har viden om sprogtilegnelse hos det 0-6 årige barn. Alle børn bliver behandlet med respekt og forståelse for det udviklingsstrin de hver især er i.
- Børnenes kommunikation og sprog kommer altid i spil upåagtet, hvilket læreplanstema vi er i gang med. F.eks. læreplanstemaet krop og bevægelse. Gennem bevægelseslege, sætter vi ord på bevægelsesglæden og bevægelsen i sig selv. Kroppen husker, derfor læres sproget altid bedst gennem kroppen.
- Vi synger eller læser ved bordet da vi ved, at dette er med til at udvikle sproget samt skaber initiativer hos børnene til at øve sig på ordene de har hørt.
- Når vi spiser har vi samtaler med børnene omkring bordet, det kan fx være hvad de har lavet i løbet af dagen, hvad vi skal have at spise, hvad vi skal når vi er færdige med at spise osv. Her er det den voksne der guider og skaber en hyggelig samtale og bruger mange gentagelser af de samme ord.

Børnehaven

- Ved spisesituationer, støtter vi op omkring og guider børnene i deres indbyrdes sprog, hvor vi hjælper børnene med at sætte ord på oplevelser og følelser. Vi sætter ord på vores handlinger i dagligdagen *"Jeg går lige i køkkenet og henter noget vand"*, *"Vil du være venlig at hælde vand op i koppen og give den videre til A?"* *"Nu skal vi have tøj på, vi skal have jakke, sko og hue på"*.
- Vi visualiserer sproget ved at hænge billeder op på grupperne, i gangen og i fællesrummet, ligesom vi gør brug af piktogrammer som er lavet ud fra billeder af vores eget hus.
- Vi har sproggrupper for de børn, der har behov for yderligere udvikling af deres sprogtiltagelse.
- Vi spiller kommunikations- og sprogfremmende spil; billedlotteri, vendespil og vildkatten.
- Vi har dialogisk læsning i mindre grupper, sprogstimulerende apps på Ipad, fagtesange m.m.
- Vi øver os ligeledes meget i forholdsord ved hjælp af f.eks. mælkekasser; *"Kan i stille jer ovenpå, ved siden af, foran, bagved, mælkekassen?"* etc.
- Hvert år afholder vi et 8 ugers forløb kaldet de "internationale uger". Her har børnene billeder med fra deres hjemland som de fortæller om på skift.

Vuggestuen

- Vi er meget opmærksomme på, at tale tydeligt og i korte sætninger til børnene.
- Vi sætter ord på handling og følelser, både vores egne og børnenes. På den måde understøtter vi udviklingen af børnenes ordforråd. F.eks. under en spisesituation, hvor de yngste oftest peger på det de har behov for, fx mælken. I stedet for at vi blot hælder mælken op, sætter vi samtidig ord på barnets udtryk og behov; *"Du vil gerne have lidt mere mælk i dit glas, værsgo så hælder jeg det op til dig"*. Dette gør vi så vidt muligt med alle vores interaktioner med børnene i hverdagen.
- Gennem krop og bevægelse kombinerer vi musik, fagtesange, rim og remser. F.eks. lege vi bevægelseslege, hvor vi skal lege vi er forskellige dyr. Her bruger vi kroppen som læringsredskab til at indleje sproget. *"Nu skal vi trampe som elefanter"* *"kan i brøle som en løve?"*
- Vi arbejder i mindre grupper hvor vi laver alderssvarende aktiviteter med fokus på sprog såsom, billedlotteri, vildkatten, puslespil eller læsning i bøger med mange billeder.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Idrætsbørnegården Skratmosen er en idrætscertificeret institution. Vi ved, at barnets optimale muligheder for trivsel, udvikling og læring sker gennem kropslige erfaringer. Derfor er arbejdet med kroppen altid vores primus motor i hverdagen.

- Personalet har viden om bevægelsesglæde, motorik, sanser og kropslige erfaringer og går foran som rollemodeller, med ligeså stor bevægelsesglæde som børnene.
- Vi er ofte på idræthøjsskolen, hvor vi laver motorikbaner og danser for at udfordre børnenes grundmotorik. Dette foregår ligeledes i vores eget hus, hvor vi med vores egne motorik remedier laver motorikbaner både ude og inde.
- Vores institutionelle rammer er skabt med et ønske om at stimulere og motivere bevægelse og bevægelsesglæde hos børnene. F.eks. vores gynger som hurtigt kan tages frem og hænges op i de fleste rum indendørs. Ligeledes har vi vores motoriske redskaber stående fremme, så voksne såvel som børn hurtigt kan tage dem frem og bygge en motorikbane eller andet. Vores rammer opfordrer og motiverer således børnene til at bruge kroppen og føle glæde herved, da de selv kan være en del af processen. Ud over de oplagte redskaber, gør vi brug af husets inventar; borde, stole, vindueskarme og andet inventar bruges jævnligt til at ligge, stå, kravle eller danse på.

- Vi planlægger vores pædagogiske aktiviteter ud fra hvert enkelt barns udviklingstrin. Vi tilgode- ser- og udfordrer børnene gennem aktiviteter som lægger op til leg gennem kroppen. F.eks. laver vi en forhindringsbane, hvor ALLE kan deltage. Alle vores redskaber kan bruges på for- skellige måder; De børn der kan hoppe over, gør det, mens de børn der ikke kan, kravler under. Alle har dermed værdi og kan bidrage aktivt til fællesskabet. Hos os er der ikke noget rigtigt og forkert, det handler om bevægelsesglæde og det at bruge sin krop.
- Vores fornemmeste opgave er at støtte op omkring børnenes naturlige kropslige udfoldelser frem for at begrænse dem, så længe det foregår inden for de dannelsesmæssige og kulturelle normer. Det betyder at børnene selvfølgelig ikke kravler rundt på bordene imens vi spiser, men at der er rammer for hvornår vi kan gøre det.
- Vi har et tumlerum med madrasser, bolde m.m. som bruges flittigt af vuggestuen såvel som børnehaven.
- Vi har et wellnessrum hvor børnene kan få fodbad og massage med sanselige dufte, det kan også være at børnene masserer hinanden.
- Vi har hængekøjer i tre af huset rum samt ude på børnehavens legeplads.
- De ældste børn i børnehaven lærer at cykle sikkert.
- Vi bruger vores nærmiljø som består af legepladser, strand og skov. På stranden går, løber, hopper og kravler vi i sandet, sopper i vandet om sommeren. Vi finder bakker vi kan kravle op af, enten ved hjælp af reb eller kroppen alene. På vores egen legeplads har vi forskellige cykler, gynger, hængekøjer, et motorisk udfordrende klatrestativ samt en arena. Arenaen bliver b.la. brugt til fodboldkampe, stopdans, sanglege, fægte lege og andre bevægelseslege.
- Af- og påklædning er også en situation, hvor børnene lærer at danne sig nogle erfaringer med egen krop, både følelsesmæssigt men også bevægelsesmæssigt. Her lærer de hvilket tøj der er nemt at tage af og på og hvilket der ikke er det. Vi støtter børnene heri ved at sætte ord samt guide børnene igennem deres påklædning således de så vidt mulig opnår en form for mestring.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

- Forår, sommer og efterår; vi er ude hele dagen og opholder os stort set ikke inden døre. Her følger vi børnenes naturlige nysgerrighed omkring naturen. F.eks. krible krable dyr, hvor vi skal lære hvor de forskellige dyr bor, hvad de spiser samt lege bevægelsesrelaterede lege hertil. Her snakker vi også om betydningen af, at have respekt for- og passe på dyrene i naturen. Vi taler om årstidernes skiften, hvornår bladene er gule, grønne eller brune.
- Vi laver bål, hvor børnene er med til at save brænde, hente brænde til bålet samt evt. lave bålmad hertil.
- Vi samler æbler og laver dem til æblemost.
- Børnehaven er en gang årligt en hel uge på naturskolen, hvor børnene kommer helt tæt på naturen og undersøger dyr og planter b.la. ved hjælp af apps som via billeder fortæller noget om dyre- og plantearterne.
- Vi planter karse, solsikker og følger med i spireprocessen.
- Vi plukker bær og laver saft og syltetøj.
- Vi tager på tur i alle vejrforhold, undtagen torden. Dette gør at børnene mærker og kan samtale om, hvordan blæsten, regnen, sneen m.m. føles på egen krop.

- Om sommeren fanger vi dyr i vandet, især krabber og sætter dem i en balje med vand, hvor børnene nænsomt kan prøve at holde en krabbe samt snakke om hvad de laver af m.m. inden vi igen slipper dem ud i vandet.
- Vi taler med børnene om lyde og størrelser af naturmaterialer. F.eks. små og store sten, hvordan lyder de forskellige størrelser når man kaster dem i vandet? Kommer der et lille plask eller et stort?
- En gang årligt afholder vi bedsteforældredag; Her bliver der plantet blomster, krydderier og andre planter i støvler, potteplanter og andre steder udenfor.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Hvert år afholdes de olympiske lege.
- Fastelavn, hvor vi starter samlet hele huset.
- Påske, hvor vi laver gækkebreve og finder påskeæg og påskefrokost.
- Hvert år afholder vi et 8 ugers forløb med internationale uger. I vuggestuen smager de på mad fra forskellige lande. I børnehaven har børnene billeder med fra sit hjemland, vi snakker om hvor vi kommer fra, øver de forskellige landes flag, lærer noget om hinandens lande samt samtaler om forskellige kulturer. F.eks. taler om forskellige hudfarver, hårfarver, fregner, tørklæder m.m. Børnene erfarer at der findes andre kulturer end dem i færdes i herhjemme.
- Vi danser til youtube foran fjernsynet. Her får børnene kendskab til forskellige kulturer via musik og dans.
- Vi siger godmorgen med benævnelse af navn. Vi forventer ligeledes at forældre og børn også siger godmorgen.
- Vi spiller guitar og synger hertil.

- Hvert år afholdes der ringridning.
- Til jul laver vi julegaver, går Lucia og tager i kirke. Spiser risengrød og holder julefrokost
- Hvert år afholder vi sommerfest, hvor familierne selv medbringer mad. Her er der aktiviteter som personalet står for.
- Vi klæder os ud. Gennem udklædning og leg kan børnene lære at udtrykke sig på mange forskellige måder. Her kan de også få lov til at være en indianer eller ridder for en stund og dermed sætte sig følelsesmæssigt ind i, hvad det vil sige at have en anden rolle eller kultur med sig.

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Arbejdet med trivselsvurderinger, sprogvurderinger og dialogprofil sikrer et systematisk og tilbagevendende fokus på alle børns trivsel, og en mulighed for som professionel at sætte ord på det "anede"

Vurderingerne skal ses som et forebyggende redskab, der sikrer, at alle børn "ses" og skaber overblik over børnegruppen.

Vurderingerne understøtter det kollegiale og tværfaglige samarbejde og er en faglig ramme i samarbejdet med forældrene.

De data der fremkommer af vurderingerne analyseres, og mulige nye tiltag igangsættes i forhold til læringsmiljøet med baggrund i forskning.

Hver andet år er der KIDS tilsyn i hver afdeling.

KIDS står for Kvalitetsudvikling i daginstitutioner. Det tager afsæt i forskningen om, hvad der udgør den mest fordelagtige pædagogiske kontekst, hvor børn har de bedste muligheder for at trives, udvikle sig og lære.

I KIDS vurderes den pædagogiske kvalitet i børnenes udviklings- og læringsmuligheder i det pædagogiske miljø i daginstitutionen. KIDS er en observationsmetode der sætter fokus på 3 elementer der har betydning for pædagogisk kvalitet; Fysiske omgivelser, relationer, leg og aktivitet.

Observationerne registres i hvilket omfang en given pædagogisk praksis er tilstede i den pædagogiske hverdag i institutionen. Dette er med til at udvikle pædagogisk praksis.

Evaluering af – og i praksis

Vores evaluering har fokus på processer mere end på tiltag og aktiviteter. Vi evaluerer løbende på vores arbejde med læreplanstemaerne gennem;

- Smttemodel med integreret evaluering; Denne model bruges ved hvert opstart af et nyt forløb/læreplanstema.
- Billeddokumentation.
- Læringstavler (på sigt) hvor børn og forældre inddrages i den løbende evaluering af processer i praksis.
- Evaluering med børnene (børnehaven) på sigt – dette skal der udvikles på
- Evaluering til personale- og teammøder.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Nedenstående evalueringsskema er udgangspunktet for evalueringen. Evalueringsskemaet lægges på hjemmesiden og kan tilgås via et link herfra.

Evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan for den enkelte dagtilbudsafdeling

Hver afdeling udarbejder en procesplan for implementering af den styrkede pædagogiske læreplan og tiltag, der skal indarbejdes i læreplans – og evalueringsarbejdet lokalt.						
Sæt kryds	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved Ikke
I hvilken grad arbejde der med den styrkede pædagogiske læreplan?						
I hvilken grad er det synligt i dagtilbuddets daglige pædagogiske praksis?						

De 5 pejlemærker	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke
Sæt kryds						
I hvilken grad arbejdes der med det brede læringsbegreb?						
I hvilken grad arbejdes der med sammenhængen mellem læringsmiljø og børns læring?						
I hvilken grad arbejdes der med at støtte udviklingen af en god evalueringskultur, hvor ledelse og pæd. personale forholder sig kritisk og reflektivt til egen praksis?						
I hvilken grad arbejdes der med etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen?						
I hvilken grad arbejdes der med at forholde sig til børn i udsatte positioner og forældresamarbejdet om børns læring?						
Beskriv hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan i dagtilbuddet:						